

عنوان: حاشیه نشینی و سکونتگاه های غیررسمی

وحید اسکندری^{۱*}، احسان آشیانی^۲

۱- دانشجوی مهندسی عمران، دانشگاه تبریز، v.eskandari2012@yahoo.com
۲- دانشجوی مهندسی عمران، دانشگاه آزاد واحد تبریز، e.ashiani@gmail.com

چکیده

حاشیه نشینی از ویژگی های جدائی ناپذیر رشد شهری ایران و از پیچیده ترین مسائل و معضلات اجتماعی، اقتصادی و زیست محیطی شهری است که در کشورهای جهان اعم از توسعه یافته و در حال توسعه به اشکال مختلف وجود دارد با این تفاوت که وضعیت حاشیه نشینی در کشورهای در حال توسعه در سطح وسیع تری گسترش پیدا کرده است. شهرنشینی صنعتی شدن توأم با متمدن شدن و توسعه خواهد بود اما اگر اداره و ساماندهی جامعه نوین و توسعه فزاینده مدیریت نگردد، چنان پیچیدگی هایی ایجاد می کند که امروزه با واژه بحران شناخته می شوند. یکی از عمده ترین این بحرانها، چالش حاشیه نشینی شهری است که در حوزه مدیریت شهری و توسعه قرار می گیرد. به دلیل گرانی غیرمعارف زمین شهری در کلانشهرهای ایران و بخصوص تهران هیچ راهی جز ظهور شتابان حاشیه نشینی شهری و واگرایی جمعیت باقی نمی ماند. در این مقاله راهکارهایی برای مقابله با بحران حاشیه نشینی و همچنین برنامه توسعه ای را در مقیاس ملی برای مهار بیشتر ابعاد آن و تعیین برنامه ریزی های درازمدت برنامه های توسعه که باید از جمعیت مهاجر از روستاها و شهرهای کوچک بکاهند، ارائه گردیده است.

واژه های کلیدی: حاشیه نشینی، استراتژی توسعه پایدار شهری، واگرایی جمعیت، مهاجرت، شهرسازی

۱- مقدمه

مدرن شدن فرایندی بی بازگشت است، فرایندی که بر همه ی جوانب زندگی جامعه از جمله فرهنگ و مناسبات اجتماعی مردم تاثیر گذاشته و با تغییراتی که پدید می آورد سبب خلق نیازهای جدید می شود. شهرهای جدید، فرهنگی جدید در آغاز قرن بیست و یکم است. رشد جمعیت و محدودیت های جغرافیایی و طبیعی شهرها برای اسکان جمعیت مازاد، عدم امکان گسترش شهرهای موجود به دلیل بالا رفتن هزینه های مسکن و خدمات شهری و به منظور توسعه و تمرکز زدایی از شهرهای بزرگ، نیاز به شهرهای جدید را بوجود می آورد. شهرهای جدید اجتماعات از پیش برنامه ریزی شده با جامعه ای خوداتکاء، جمعیت و ساخت مشخص هستند که در فاصله ای معین از کلان شهرها بوجود می آیند. در این مقاله راهکارهایی برای مقابله با بحران حاشیه نشینی و همچنین نظریه ی ایجاد شهر جدید در اطراف کلانشهرها با برخورداری از تمام امکانات